

MARC SCHILLER

POT KREW

PRAVDIVÝ PŘÍBĚH

**POT
KREV**

M A R C S C H I L L E R

POT A KREV

P R A V D I V Ý P Ř Í B Ě H

NAKLADATELSTVÍ
EPOCH

Copyright © Marcelo Schiller, 2021

Translation © Libor Drahoš, 2021

Cover © Lukáš Tuma, 2021

Czech Edition © Nakladatelství EPOCH, Praha 2021

ISBN 978-80-278-0045-2 (print)

ISBN 978-80-278-1113-7 (ePub)

ISBN 978-80-278-1114-4 (mobi)

ISBN 978-80-278-1115-1 (pdf)

Věnování

Tato kniha je věnována všem lidem, kteří jsou svázáni fyzickými nebo duševními pouty. Těm, kteří jsou utlačováni, zbaveni vlastní svobody a volnosti. Nechť neviditelná ruka BOŽÍ zpřetrhá tato pouta, vrátí jim důstojnost a základní lidská práva, jako jsou svoboda těla, mysl i duše, kterou si zaslouží všechny lidské bytosti.

Také je věnována památce mého otce, matky a sestry. Za to, že mě vychovali, vždy bojovali a nikdy se nevzdali.

Poděkování

*Zvláštní poděkování náleží Alexi (Moose) Schillerovi,
Davidu J. Schillerovi, Edwardu Du Bois III
a Gene Rosenovi*

Obsah

Prolog	9
1. Začátky	13
2. Cesta	17
3. Zmatek	22
4. Kariéra	26
5. Život v Miami	30
6. Bouře	33
7. Zlověstná znamení	35
8. Druhá bouře	41
9. Pravidla hry	52
10. Základní mučení	56
11. Pokročilé mučení	64
12. Na okraji temnoty	74
13. Rozhovor	91
14. Likvidace	100
15. Ztracené naděje	111
16. Smíření se s osudem	127
17. Hra na čekanou	140
18. Chamtivost v plném proudu	152
19. Finále	180
20. Zázraky	203
21. Dlouhá cesta zpět	213
22. Útočiště v Kolumbii	224
23. Vyjednávání	226
24. Houdini	242
25. Závěr	261
Epilog českého vydání	267

Prolog

Už jsem neměl ani dost sil přemýšlet nad záchranou. Mé tělo i má mysl oslabené hladověním, zpustošené bolestí a slepotou mě začaly zrazovat. Seděl jsem spoutaný a naposledy jsem se pokusil představit si své děti.

Docházel mi čas. Hodiny tikaly a s jistotou odpočítávaly poslední chvíle mého života. Seděl jsem ochromený v obavách, co mě čeká. Pošetilé myšlenky, že by se okolnosti mohly změnit k lepšímu, se už zcela vytratily. Znal jsem svůj osud a s nechutí jsem ho přijal. Žádné záchranné oddíly nedorazily a já se tak přesvědčil, že představy o mém osvobození byly pouze iluzí, vytvořenou abych přežil své zajetí.

Měsíc jsem byl obklopen tmou, mučili mě a ponižovali. Svým způsobem jsem byl rád, že je to u konce, i když ne u takového, v který jsem původně doufal. Ten večer za mnou přišli a řekli mi, že se mám umýt a převléci. Až když mě o všechno okradli a zjistili, že mi už vůbec nic nezbylo, s radostí mi oznámili, že mě pustí na svobodu. V tu dobu jsem je už unavoval, stejně jako oni unavovali mě. Chtěl jsem věřit tomu, co říkali, ale jak jsem je stihl poznat, bylo mi jasné, že to bude jen další sprostá lež. Navíc jsem věděl, kdo jsou, a byl jsem si jistý, že si toho jsou vědomi. Ale jak se říká – mrtvý prd ví.

Bylo to směšné, stejně jako všechno, co kdy řekli a udělali. Chtěli po mně, abych si svlékl oblečení ušpiněné zaslou močí a umyl se. Že by snad proto, abych voněl a vypadal lépe, až mě budou chtít zabít? Takhle představa mi zrovna nijak nevadila. Alespoň bych umřel s trochou cti.

Měsíc trvající jízda peklem s vlastními démonickými průvodci byla u konce. Byl to měsíc plný bolesti způsobené popáleninami, elektrickými šoky a různým bitím. Za celou tu dobu jsem nespátl světlo a neměl téměř žádné jídlo.

Možná, že nejtěžší z toho všeho byl kolotoč emocí, který mě nepřetržitě provázel. Nikdy by mě nenapadlo, že budu tak dlouho v zajetí.

Teď už jsem jenom čekal, až si pro mě naposledy přijdou. Seděl jsem, prosil o odpuštění a modlil se za své děti.

Nevěděl jsem, jakým způsobem mě budou chtít zabít, proto jsem se modlil, aby to bylo rychlé a bezbolestné. Ale zkušenosti s mými únosci mi napovídaly, že si libují v pohledu na svou trpící oběť. Byl jsem připraven na cokoli. Sice mi všechno vzali, ponížili mě a nechali trpět, ale jedno se jim nepovedlo – nedokázali mě zlomit, a to je nakonec rozzuřilo pravděpodobně nejvíc.

Kdybych tak věděl, že ještě to odpoledne nastane sled událostí, který bude daleko za hranicí mé představivosti! Vlastně to bylo pro můj pobyt v Hotelu Peklo typické; vše, co se za celou dobu událo, se vymykalo realitě. Celý průběh mého zajetí mi připomínal spíše psanou předlohu ze světa šílenství, ztvárněnou nějakým poblázněným, zdrogovaným a nepřičetným scenáristou.

A tak jsem tam seděl na hranici života a smrti a čekal na světlo, které by mě navždy vysvobodilo z tohoto jeviště.

~ ~ ~

Hromady neuspořádaných, zaprášených a stářím zažloutlých stránek se válely v koutě pokoje po dobu téměř sedmnácti let. Všechny tyto stránky psané v lednu 1995 v sobě držely veškeré přízraky a démony, kteří pro mě byli až příliš skuteční. Možná, že pravým důvodem, proč jsem se tolikrát pokusil napsat všechna tato slova, byla snaha zahnat prožité hrůzy skrze svůj rukopis. Pokaždé, když jsem své spisy uložil zpět do kouta, doufal jsem, že tam před sebou všechny přízraky a démony schovám. Nakonec jsem však našel vůli se jim postavit. Do psaní mého příběhu mě zřejmě donutila nějaká Vyšší moc. Hluboko uvnitř jsem totiž cítil, že bych tím mohl pročistit svou mysl a všechno to tak jednou provždy uzavřít. Cítil jsem, že je to nezbytné pro mé úplné zotavení.

Říká se, že čas zahojí všechny rány a že prožité události dokážeme rádně zhodnotit většinou až s jeho odstupem. Nakonec se můžeme z některých krutých a bolestivých zážitků něčemu přiučit. Vyrovnání se s takovými zážitky závisí nejen na rozsahu fyzických zranění, prožitých traumat a hloubce šrámů na duši, ale i na vnitřní síle, houževnatosti a statečnosti oběti.

Po všech stránkách se cítím požehnaný. Dokázal jsem se vrátit zpátky do normálního života, a co víc, tyto události z listopadu a prosince 1994 jsem nechal daleko za sebou.

V červenci roku 2008 měli na televizní stanici TruTV vysílat pořad o mém příběhu. Poslali mi pozvání, ve kterém mě žádali, abych se do natáčení zapojil, a já jsem souhlasil. Díky tomu jsem znovu pocítil chuť napsat o svých zážitcích knihu, takže jsem s nadšením oprášil neuspořádané stránky svého rukopisu. Naivně jsem věřil, že můj příběh v televizním pořadu třeba vyše paprsek světla a naděje někomu, kdo zrovna prožívá těžké chvíle. Jenže má víra vzala brzy za své, protože, jak jsem zanedlouho zjistil, televizní stanice neměla v plánu sdělit má poselství ani vyprávět můj příběh tak, jak se skutečně stal. Opět jsem zklamaně odložil rukopis do kouta, kde mohl dál pokračovat v rozkladu.

Později, v roce 2011, mi bylo řečeno, že Michael Bay pracuje s Paramount Pictures na filmu inspirovaném mým příběhem. To mě znovu pobídlo, abych pokračoval na své knize. V danou chvíli jsem považoval za důležité sdělit publiku svůj příběh a nenechat je oklamat hollywoodskou verzí, která by mohla obsahovat mnoho nepravdivých, zcestných, nebo dokonce zlehčujících událostí. Chtěl jsem se podělit o důležité životní lekce, které jsem dostal. A tak sedím u svého stolu, píše se rok 2012.

Neuvěřitelné. Vše to začalo v lednu 1995, kdy jsem poprvé usedl a napsal okolo dvou set stránek detailních poznámek o tom, co se stalo o dva měsíce dříve. Nebyla to ani tak kniha, jako spíše očista mé duše a mysli, jakýsi deník, do něhož jsem zapisoval všechny své zážitky,

abych tím zahájil dlouhou cestu svého uzdravení. Tyto poznámky mi nyní slouží jako podklad k sepsání svého příběhu, kdy ve skrytu duše doufám, že si ho někdo přečte a pochopí, že nezáleží na tom, jak hrůzostrašně mohou věci vypadat, ale na tom, že vždy existuje záblesk naděje. Jsem přesvědčený, že se najdou jedinci, kteří čtením těchto slov a stránek naleznou sílu a statečnost překonat problémy, se kterými se v životě mohou setkat. I kdyby tato kniha pomohla jen jedinému člověku, byl by můj úkol splněn. To je má naděje a důvod k napsání této knihy.

1

Začátky

„NEPŘÍZEŇ OSUDU JE SOUČÁSTÍ ŽIVOTA.
NEMŮŽE BÝT OVLÁDNUTA. MŮŽEME ALE
OVLÁDAT, JAK NA NI REAGOVAT.“

Autor neznámý

Pro začátek je důležité, aby čtenář nejprve získal nějakou představu o tom, kdo jsem byl a jaké zkušenosti utvářely mou osobnost, než mě v roce 1994 unesli. Pomůže mu to lépe porozumět, proč jsem si během oněch událostí počínal tak, jak jsem si počínal, a především snáze pochopí, jak jsem mohl být schopen něco takového přežít a následně pokračovat v normálním životě.

Narodil jsem se v argentinském Buenos Aires jednoho deštivého zimního dne v srpnu roku 1957. V mé rodné zemi vládly nepokoje, které doléhaly i na naši rodinu. Moji prarodiče pocházeli z Ruska, ale začátkem dvacátých let se přistěhovali do Argentiny, protože se jim zdála ekonomicky perspektivní a politicky vyvážená. To všechno se ovšem změnilo, když ve čtyřicátých letech došlo k převratu a moc převzal Juan Peron. V tu dobu třetí nejsilnější ekonomická země světa začala prožívat dlouhodobou krizi.

Nelehká finanční situace dopadala i na naši rodinu. Na svět jsem přišel jako druhé dítě, necelých pět let poté, co se narodila moje starší sestra Michelle. Když jsem se narodil já, životní podmínky

naší rodiny se zhoršily natolik, že jsme byli nuceni se nastěhovat do domu mé babičky. Často jsem na toto téma s tátou žertoval. Říkal jsem, že to vypadá, jako bych do rodiny přinesl smůlu. Do mého narození se totiž mohli řadit mezi střední třídu a žít poměrně pohodlný a zajištěný život.

Takhle jsem prožil prvních šest let svého života. Jeden dům sdílely tři rodiny, které se snažily vydělat dostatek peněz na jídlo a další základní potřeby. V roce 1964 nás navštívil můj vzdálený strýc, který už nějakou dobu bydlel ve Spojených státech. Když překročil práh našeho domu, byl zděšený tím, co viděl. Snažil se přesvědčit mladšího bratra mého otce – mého strýce a jeho matku – mou babičku, aby se přestěhovali do USA. Pokoušel se domluvit i mému otci, ale ten byl zapřísáhlý patriot, který nikdy neutíká z boje.

A tak se z nás koncem roku 1964 stali téměř bezdomovci. Otceva finanční situace se zhoršila natolik, že jsme skoro neměli co jíst, a jemu nezbylo nic jiného než prodávat po okolí ponožky. Museli jsme se z města přestěhovat na venkov – do vesnice jménem Gonzalez Catan. Byl to přesně takový ten Divoký západ, kde se pasáci dobytka potulují prériemi. Doma jsme neměli tekoucí vodu a příšerný rozvod elektřiny ani neutáhnul dvě lampičky najednou.

Měli jsme malý růžový domeček se dvěma ložnicemi a starodávnou kuchyní. Byl tak prostý a holý, jak jen montovaný dům může být. Ale přesto to byl domov. Koneckonců alespoň jsme měli kousek pozemku, na kterém jsme mohli pěstovat nějaké jídlo a chovat slepice na vejčka. Všude okolo se rozléhala naprostá pustina a náš nejbližší soused bydlel několik kilometrů daleko. Chodil jsem do školy vzdálené asi sedm kilometrů. Měla jednu místnost a špinavou podlahu. Každý den jsem se vydával lovit žáby nebo se pokoušel zabíjet hady podél cest. Ve vesnici jsme měli jedinou dlážděnou cestu, po které vždy jednou nebo dvakrát za měsíc projížděli popeláři. Pokaždé jsem naskočil na jejich nákladák a zkrátil si tak cestu do školy.

Přes léto jsme se koupali v jámě s vodou, kam chodili pít koně. Většinu času jsem vyhledával různá dobrodružství a prozkoumával všelijaká pole v okolí. Ten rok se narodil můj bratr Alex a naše rodina začala opět prožívat krizi. Po nějaké době nás znovu přijel navštívit můj strýc a opětovně na otce naléhal, aby se odstěhoval do USA. Ten byl však neoblomný a stále na to nechtěl přistoupit.

Jenže v roce 1965 byla už naše finanční situace natolik závažná, že otec boj nakonec vzdal a do USA odcestoval. Všichni čtyři – má matka, dvanáctiletá sestra Michelle, pár měsíců starý bratr Alex a já v sedmi letech – jsme zůstali zanecháni napospas v nehostinném prostředí. Tím, že otec odcestoval, se všechno ještě zhoršilo. Neměli jsme nikoho, kdo by dohlížel na těch pár rostlinek, které jsme pěstovali. Slepice nám skomíraly, a dokonce už ani nesnášely žádná vejce. Máma nám k jídlu dělávala kaši. Dodnes nemám ponětí, z čeho byla. Vypadala jako bílé lepidlo, kterým se lepí plakáty. Také jsme měli doma spoustu divokých borůvek, ze kterých máma vařila kompot. Někdy jsme ho jedli i pětkrát týdně. Od té doby nechci borůvky ani vidět. Po letech mi sestra zaslala k narozeninám sklenici plnou borůvkového džemu. To mě pobavilo.

Po nějaké době nám otec zaslal peníze, takže jsme si konečně mohli koupit jídlo. To bylo senzační, jenže v našem blízkém okolí se nenacházel žádný supermarket nebo obchod. Takže se naše máma vydávala pro jídlo do města. Odcházela v pět ráno a vracela se až po půlnoci. Musela se s nákupem tahat celé kilometry, protože v místě, kde jsme bydleli, nefungovala veřejná doprava. My děti jsme se doma musely o sebe postarat samy a po setmění jsme spolu vždy jen sedávaly v pokoji a čekaly.

Konečně v roce 1966 otec našetřil dost peněz, aby nás dostal do Ameriky. Michelle zůstala doma a starala se o Alexe, zatímco já s mámou jsme šli do města hledat někoho, kdo by nám byl ochotný darovat nějaké obnošené oblečení. Neměli jsme žádný šatník; tam, kde jsme žili, nikdo moc oblečení nepotřeboval. Chodili jsme

od jednoho místa k druhému a naštěstí jsme sehnali vše potřebné na cestu letadlem do našeho nového domova. Popis těchto dní zní sice možná trochu děsivě, ale tenkrát jsem neznal žádný smutek ani žal.

Ve skutečnosti na to mám hezké vzpomínky. Byly to časy, kdy jsem se cítil naprosto svobodný. Nevěděl jsem, co je to stres, a mohl jsem vyrůstat volně a bez obtíží, kterým mnohdy musí čelit děti ve městech. Život mladého dobrodruha z venkova mě naplnil sebejistotou a připravil na různé situace. Tato životní etapa mi dodala dostatek vnitřní síly a sebedůvěry, díky nimž jsem mohl přežít těžké chvíle, které se blížily.

2

Cesta

„BOJ PROHRAJEŠ, KDYŽ TĚ VLASTNÍ
MYŠLENKY PŘESVĚDČÍ VĚŘIT, ŽE JSI
NESCHOPNÝ HO VYHRÁT.“

Edmund Mbiaka

Na Kennedyho letišti jsme přistáli 10. května 1966. Byl jsem jako smyslů zbavený! Hlava se mi motala už od chvíle, kdy jsme opustili krásnou a zdivočelou zemi plnou zeleně. Nyní jsem se ocitl v betonové džungli, která se tvářila nepřátelsky a byla mi naprosto cizí. Když se otci podařilo našetřit další peníze, nakoupil do domácnosti nějaký nábytek a televizi.

Pane jo! Televize! Nikdy by mě nenapadlo, že by něco takového mohlo existovat. Tátovi se vcelku dařilo, ale jeho umíněná povaha nás brzy znovu vehnala do nesnází. Místo toho, abychom se nastěhovali do bezpečné čtvrti, kde bydlela babička a strýc, jsme skončili v té nejhorší čtvrti New Yorku. Následující týden nás místní lidé také náležitě přivítali. Jednoho dne, když jsem byl s Michelle ve škole, otec pracoval a máma byla venku na pochůzkách, nám někdo vysadil vchodové dveře z pantů a vzal nám to málo, co jsme měli. Už žádná televize – moje nadšení z ní trvalo pouhý týden. A tak jsme začali znovu od píky.

Novému prostředí jsem se přizpůsoboval jen velmi obtížně. Bylo to vsutku bolestivé období. Chodil jsem do školy, kde jsem byl jedním z mála bílých dětí. Byla šedesátá léta a rasové napětí dosahovalo vrcholu. Byl jsem vyplašený, zmatený a bezradný. Nechápal jsem, co se děje a proč si na mě tolik mých spolužáků zasedlo. Situaci mi navíc komplikoval fakt, že jsem neuměl ani slovíčko anglicky a s nikým jsem se nedokázal domluvit. Chtěl jsem zpátky do našeho malého domku uprostřed ničeho, kde bych mohl znovu jíst mazlavou kaši a chodit do školy bos.

Nová škola pro mě byla táborem přežití. Cestou tam i zpátky mě moji spolužáci často obtěžovali a mlátili. Učitelé byli v této džungli sami ztraceni a sváděli vlastní boje o přežití; nenabídli mi žádnou pomoc ani východisko. Tak jsem se bránil sám, ale nikdy jsem nepochopil proč. Za celé dva roky, které jsem tam strávil, se nic nezlepšilo, nic nebylo ani trochu jednodušší. Ale postupem času jsem se tomu šilenství kolem naučil vyhýbat – stal jsem se tak nenápadným, jak jen to bylo možné.

Krátce poté, co jsme se přestěhovali do nové země, jsem se rozhodl, že začnu podnikat. Na tom, že je mi osm a neumím anglicky, vůbec nezáleželo. To mě nemohlo zastavit. Potřeboval jsem základní věci, jako jsou boty a oblečení, a od počátku jsem se učil spoléhat jen sám na sebe. Myslím, že jsem nebyl normální dítě, které by toužilo po hračkách. Vyráběl jsem si je sám, a to z jakéhokoliv materiálu, který jsem si posbíral. Chtěl jsem nové kolo, protože jsem díky němu mohl získat příležitost nějakého příjmu. Mé první vlastní podnikání spočívalo v tom, že jsem jednoduše postával před supermarketem a nabízel pomoc kolemjdoucím dámám s donáškou jejich nákupu až do domu. Můj zanedbaný vzhled u nich nejspíš vyvolával soucit. Každopádně jsem byl velmi úspěšný; někdy jsem si vydělal deset cent, čtvrták, nebo dokonce i dolar! A protože jsem to dělal téměř každý den tři až čtyři hodiny, během chvíle jsem začal vydělávat skutečné peníze. Rodiče mi v tom nikdy nebránili a dodnes si nejsem jistý, zda

o tom vůbec věděli. Mým dalším nápadem bylo, že jsem si od mámy půjčil nákupní vozík a pročesával ulice, hledal a sbíral vratné lahve. Příliš peněz z toho však nekápl, protože částka za výkup lahví byla mizivá. Přesto jsem si každý den dokázal vydělat od dvou do šesti dolarů. Našel jsem a vrátil spoustu lahví. Navíc jsem jejich sběrem sloužil městu, protože jsem odstraňoval odpadky.

Výsledkem mého úsilí bylo, že jsem si za velmi krátkou dobu mohl dovolit koupit si kolo za celých třicet šest dolarů. A to bez pomoci kohokoliv dospělého. Představte si mě takhle v osmi letech, jak pracuji sám, bez podpory rodičů. Díky novému kolu jsem měl příležitost doručovat televizní programy, takže jsem získal další zdroj příjmu. Takto jsem začal s kariérou podnikatele. Tehdy jsem neměl ani tušení, jak fungují principy kapitalismu; pro mě to byl pouze běžný instinkt přežití, který mi vždy velmi dobře sloužil.

Bydleli jsme v této čtvrti dva roky, než naši rozhodli, že už toho mají dost. Otce téměř každý týden přepadli nějací gauneři. Nevydělával sice mnoho peněz, ale dobře věděl, že je to vše, co máme, a nechtěl přijít o výplatu. Často se proto vracel domů celý od krve, rozmlácený na kaši, a se zkrvavenými rukama podával mámě výplatu. Nakonec dal na radu svého bratra a přestěhovali jsme se do Brighton Beach v Brooklynu, kousek od strýce a babičky.

V této čtvrti jsem žil dalších sedm let, než jsem nakonec opustil teplo domova. Mohl jsem tu chodit do školy, aniž bych se musel bát, co mě čeká. V té době už jsem uměl poměrně dobře anglicky, takže jsem se dokázal lépe přizpůsobit. Sice jsem ztratil zdroje svých příjmů, ale jen dočasně. Začal jsem totiž doručovat noviny a získal jsem i další práce. Pracoval jsem pro Roberta Kennedyho a všemožné politické kampaně jako vylepovač plakátů. Nevypadalo to, že by můj věk někoho zajímal. A tak jsem si sháněl jakoukoliv práci. Někdy bylo těžké přesvědčit zaměstnavatele, aby mě najali, ale protože jsem byl ochotný pracovat za méně než minimální mzdu, což pro ně bylo lákavé, většinou mě nakonec přijali.

V roce 1969 jsem se přidal ke skautu. Byla to příležitost, jak si najít stejně staré kamarády a zároveň být v bezpečném prostředí. Nebylo vůbec jednoduché začlenit se, protože jsem se od svých vrstevníků lišil pohledem na svět a realitu. Nějak jsem se s tím nakonec smířil a byl jsem za to rád – byl to takový úkryt před okolním světem. V létě náš oddíl plánoval výlet do Washingtonu D. C. Zájezd byl sice relativně levný, ale moji rodiče si přesto nemohli dovolit zaplatit mi ho, ani mi nepřispěli. Naskytla se možnost prodávat krabice se sladkostmi s tím, že kdo jich prodá nejvíce, vyhraje zájezd zdarma. To bylo v podstatě vše, co jsem potřeboval slyšet. Bylo to řešení a záleželo jen na mně, jestli pojedu, nebo ne. A tak jsem odstartoval svou nenasytnou obchodní kampaň – prodával jsem sladkosti, kdykoli se mi naskytla volná chvíle.

Bydleli jsme v rozsáhlé čtvrti plné vysokých obytných budov. Každý den po škole jsem se zaměřil jen na určitou oblast, kde jsem chodil dům od domu a od dveří ke dveřím. Vždycky jsem zaklepal na dveře, a jakmile mi někdo otevřel, začal jsem naučenou obchodní frázi: „Dobrý den, jmenuji se Marc a jsem ze skautského oddílu. Prodávám bonbóny, abych mohl na výlet do Washingtonu D. C. Nechcete si nějaké koupit?“ Většinou jsem nedostal ani žádnou odpověď. Prostě mi jen zavřeli před nosem nebo v horším případě práskli dveřmi, aby mě umlčeli. To mě však nikdy neodradilo a jednoduše jsem pokračoval k dalším dveřím nebo do vedlejší budovy. Přes měsíc jsem strávil vytrvalým prodejem, a nakonec mě přepadli a ukradli mi všechny krabice se sladkostmi, které jsem měl.

V den, kdy mě okradli, projížděla kolem jako na zavolanou policie. Zastavil jsem je a řekl, co se stalo. Vzali mě k sobě do auta a kroužili jsme po okolí v naději, že pachatele najdeme. Ale to se nestalo, a tak pro mě tento den představoval krutou porážku. Najednou jsem nepotřeboval prodat sladkosti, jen abych vyhrál výlet zdarma, teď jsem navíc musel zaplatit i za ukradené sladkosti. To mě však nemohlo zastavit. Rozhodl jsem se, že budu pokračovat. Nakonec

jsem soutěž vyhrál a odjel na výlet, který jsem měl zaplacený i se všemi ostatními náklady. Nejenže jsem v soutěži prodal přes pět set krabic sladkostí, ale také jsem jich prodal dost na to, abych zaplatil vše, o co mě okradli. Takový jsem i přes svůj nízký věk byl – houževnatý a pracovitý. Když jsem něco potřeboval nebo chtěl, nečekal jsem, že mi to rodiče nebo někdo jiný dá. Abych dosáhl svých cílů, nedal jsem se ničím odradit ani zastavit. Takový jsem byl a takový jsem dodnes.

Léta na střední škole byla klidná. Začal jsem pravidelně sportovat. Do konce druhého ročníku jsem navíc závodně běhal. Když jsem nesportoval, tak jsem chodil do práce. Pracoval jsem v lékárně, ve skladě pro kosmetiku, v obchodě s delikatesami i jako pokladník v supermarketu. Vždycky jsem měl nějakou práci a nebyla to jen nezbytnost, ale také způsob, jak získat sebeúctu. V těchto letech jsem se skoro vůbec neučil, ale na mé známky to příliš velký vliv nemělo. Po celou dobu jsem si udržoval průměr mezi A minus a B plus bez většího úsilí. Většina předmětů, na které jsem se přihlásil, byla pro pokročilejší, takže se od studentů očekávaly větší výkony. Naštěstí mi to ve škole šlo dobře, a dokonce jsem státní zkoušky z matematiky a biologie zvládnul na devadesát osm a devadesát šest procent.

3

Zmatek

„ÚSPĚCH NEMÁ KONCE. NEÚSPĚCH NENÍ
OSUDEM: NA PRVNÍM MÍSTĚ JE ODVAHA.“

Winston Churchill

„TO, CO JE ZA NÁMI, A TO, CO JE PŘED NÁMI,
JSOU MALÍČKOSTI VE SROVNÁNÍ S TÍM,
CO JE UVNITŘ NÁS.“

Ralph Waldo Emerson

Poslední ročník na střední škole byl krutý a já se cítil naprosto ztracený. Většina mých vrstevníků už měla vybranou vysokou školu. Sice jsem absolvoval zkoušku akademických dovedností, aby mě přijali na vysokou, ale ještě jsem pořádně nevěděl, co chci v životě dělat. To byl vcelku problém. Neměl jsem se na koho obrátit. Nikdo mi neporadil. Rodiče měli každý den plno starostí s vlastním přežitím. Nejenže s tím neměli žádné zkušenosti, ale ani sílu, aby mi pomohli. Na poslední chvíli jsem se zapsal na Baruch College v New Yorku na Manhattanu. Proč jsem se zapsal a chtěl jít právě tam, mi zůstane navždy záhadou.

Byť to může znít divně, jako dítě mě rodiče nikdy nevzali na prázdniny. Přišel rok 1975, poslední na střední škole, a pár známých se mě zeptalo, jestli bych s nimi nechtěl jet na jarní prázdniny do Miami

na Floridě. To mohly být mé první prázdniny. Rozhodl jsem se, že pojedu, a doufal jsem, že si tam srovnám myšlenky ohledně mé budoucnosti. Cestu jsme absolvovali autobusem a na týdenní pobyt jsem si s sebou vzal devadesát osm dolarů. Po příjezdu na místo jsem zjistil, že hotelový pokoj máme pronajatý pouze na tři noci a po zbývajících dny musíme přespát někde jinde. V tom zmatku jsme ale vždycky našli nějakou podlahu, kde jsme si mohli ustlat a pár hodin spát. Během cesty jsem poznal Andreu z Milwaukee. Pocházela z bohaté rodiny a její otec byl vynikající právník. V tu dobu mě ani ve snu nenapadlo, že Andrea brzy sehraje v mém životě významnou roli. Osud to tak zřejmě chtěl.

V roce 1975 jsem nastoupil na vysokou školu, přestože se mi do studia příliš nechtělo. Bylo to pro mě období zmatku a nejistot. Ve škole se mi nelíbilo a pořád jsem nevěděl, co chci v životě dělat. Na všechna rozhodnutí jsem byl sám, vlastně jsem se ani neměl s kým poradit. Mé známky se začaly zhoršovat. Výuka mě nezajímala a nedával jsem pozor. Přesto jsem ročník zvládl dokončit, i když se špatnými známkami. Následující rok jsem se rozhodl, že už se do školy nevrátím. Neměl jsem tušení, co budu dělat. Především jsem nechtěl být někomu podřízený.

V létě roku 1976 mi zatelefonovala Andrea, se kterou jsem se seznámil na prázdninách v Miami. Přemlouvala mě, abych za ní přijel do Milwaukee. Nemusel jsem se dlouho rozmýšlet. Řekl jsem si, že by mi mohla pomoci uspořádat myšlenky. V říjnu jsem si sbalil veškeré své bohatství, dvoje odrbané džíny, čtyři roztrhaná trička, lehkou bundu, a odcestoval do Milwaukee.

Mé přivítání nebylo zrovna radostné. Druhý den jsem v domě, který mi připomínal spíše panské sídlo, potkal Andreina bratra. Řekl mi, že bych měl odejít, protože nechce bydlet s takovým vandrákem a bezdomovcem, jako jsem já. Když se na to dnes zpětně podívám, nemohu mu to vyčítat. Měl jsem dlouhé vlasy a můj vzhled odpovídal pouličnímu žebrákovi. Má sestra mi zaslala dopis, ve kterém mě

žádala, abych se vrátil domů. Prý bych mohl vystudovat odbornou školu a stát se instalatérem. Já a instalatér? Ne. Představa, že bych pracoval rukama, se mi ani trochu nelíbila. Nicméně později jsem byl za tento dopis vděčný, protože jsem díky němu našel dost síly a odvahy, abych svým životem konečně pohnul vpřed.

Andrea mi pomohla najít práci v místní jídelně, kde jsem osm hodin denně přerovnával vajíčka. Vydělával jsem dolar šedesát pět centů za hodinu a sotva jsem vyžil. Následujících pět měsíců bylo doposud nejtěžší zkouškou mého života. Sehnal jsem si pokoj v jednom penzionu. Neměl jsem tam skoro žádné topení, takže jsem si každý večer balil nohy do dvou ručníků, aby mi nebyla zima. Většinou jsem spával oblečený, jinak bych nejspíš zmrznul na kost. Všechno jídlo jsem si ohříval v troubě na tousty, který jsem zakoupil ve výprodeji.

Do práce jsem musel jezdit dvěma autobusy a na severské počasí jsem zdaleka nebyl připravený. Brodil jsem se sněhem v otrhaných teniskách. Občas se mi během cesty promáčely tak, že mi omrzala chodidla. Měl jsem jen lehkou bundu – dobrý vtíp v takovém počasí. Nijak mě nechránila ani nehřála. Zima mi byla skutečně krutá. Když jsem čekával na autobus, občas jsem se musel jít ohřát do blízkého obchodu. Skoro pokaždé mě vyhodili. To mě hodně naučilo o lidském soucitu – v podstatě neexistoval.

Po měsíčním pobytu jsem si podal přihlášku na Univerzitu Wisconsin-Milwaukee. O dva měsíce později mě přijali na zkušební dobu a to bylo vše, co jsem potřeboval – šanci a příležitost. A tak jsem v lednu 1977 znovu nastoupil do školy. Byla to moje spása v časech zoufalství, které hraničilo se šílenstvím. Přestěhoval jsem se na koleje, a přestože pokoje zde byly takřka miniaturní, mně osobně připadaly jako pětihvězdičkový hotel. Brzy jsem dostal práci jako školní uklízeč, abych se každý den nemusel trmáčet takovou štreku k večeři. Nakonec jsem pracoval jako kuchař v restauraci umístěné ve společných prostorách školy. Od začátku jsem věděl, co budu studovat a že školu musím dokončit tak rychle, jak jen to

půjde. Rozhodl jsem se pro účetnictví, protože počty mi vždycky dobře šly. Dvakrát jsem navštívil školu i během prázdnin, a jednou jsem si dokonce vzal sedm předmětů v jednom semestru. Všichni si mysleli, že jsem zešílel, ale nakonec to byl semestr, ve kterém jsem měl ty nejlepší známky.

4

Kariéra

„ČÍM TĚŽŠÍ BITVA, TÍM SLAVNĚJŠÍ VÍTĚZSTVÍ.

TOHO, CO JSME ZÍSKALI PŘÍLIŠ LEHCE,
SI TOLIK NEVÁŽÍME; JE TO VZÁCNOST, KTERÁ
VŠEMU DÁVÁ VÝZNAM.

MILUJI ČLOVĚKA, KTERÝ SE DOKÁŽE USMÍVAT
V NESNÁZÍCH. TOHO, KTERÝ UMÍ SEBRAT SÍLU
ZE ZÁRMUTKU A RŮST.“

Thomas Paine

Než jsem v roce 1979 dokončil školu, zastavil jsem se na pracovním pohovoru v prestižní účetní firmě Ernst and Whinney, která mě následně zaměstnala. Když jsem zjistil, že můj plat bude činit skoro osmnáct tisíc dolarů ročně, zůstal jsem v šoku. Byla to pro mě obrovská částka.

V září toho roku jsem nastoupil do práce. Vyfasoval jsem svůj první pracovní oblek a boty. Připomnělo mi to dávné časy, kdy jsem dostával oblečení z druhé ruky. Měl jsem pocit, že jsem to dokázal a konečně dosáhl vrcholu. Tento pocit byl však pomíjivý, protože se na mě ze všech stran začaly valit problémy. Ve firmě se mnou vždy zacházeli jako s černou ovci a dostával jsem jen ty nejhorší úkoly. Seděl jsem izolovaný daleko v rohu naší kanceláře společně s jednou

Afroameričankou, která byla ve firmě také nováčkem. Bylo nám jasné, že patříme do etnické menšiny a že nás přijali jen kvůli firemnímu programu s cílem předcházet diskriminaci v zaměstnání.

Když nastal čas na státní zkoušky veřejného účetnictví CPA, všichni noví zaměstnanci dostali volno na studium. Jenom mě poslali na služební cestu do Tomahawku ve Wisconsinu. Pracoval jsem čtrnáct hodin denně na jednom projektu, takže jsem na učení neměl vůbec čas. Do své kanceláře jsem se vrátil až v noci, jen několik hodin před plánovanou zkouškou. Uplynuly tři týdny, a když byly testy vyhodnoceny, všichni noví zaměstnanci čekali frontu u telefonu, aby se dozvěděli, jak dopadli. Stál jsem ve frontě jako poslední a všichni se mě vyptávali, proč ztrácím čas čekáním, když jsem v testu přece nemohl uspět. Říkali mi, ať se nezdržuju a vrátím se do svého koutku kanceláře, kam patřím. Prahli po mém neúspěchu, dokonce neměli ani tu snahu to nějak skrývat. V momentě, kdy jsem zvedl telefon, se všichni postavili okolo mě a pozorně poslouchali. Již dávno byli přesvědčeni o mém výsledku, jenom se chtěli ujistit. Jenomže já test udělal na první pokus. Neumíte si představit všechny ty udivené výrazy v jejich tvářích. Nedokázali si vysvětlit, jak jsem to mohl zvládnout. Necháпали vítězství lidského ducha a touhy srdce.

Od té chvíle to v zaměstnání šlo z kopce. Když jsem se vrátil z posledního auditu, šéf mě dvě hodiny bezdůvodně zavaloval urážkami. Bylo to zdrcující představení, díky němuž jsem si znovu uvědomil, že je pomalu na čase jít dál.

Toho roku jsem si koupil své první auto, Nissana 200SX. Jednoho dne jsem pracovně projížděl zasněženým Wisconsinem. Byl jsem zamyšlený, když v tu chvíli jsem čelně naboural. Jel jsem rychlostí zhruba devadesát kilometrů za hodinu a mé auto se odrazilo od opěrné zdi do ostatních aut jako pingpongový míček. Proletěl jsem předním sklem a přistál na chodníku. Auto bylo kompletně zdemolované, ale já vyvázl jen s několika menšími modřinami. Lidé, kteří nehodu